

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap

A „Vendvidéki Magyar Köznevelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

ELOFIZETESI AR:

Egész évre 3 fnt, félévre 1 fnt 50 kr. egyévi szám 10 kr. Előfizetési pénzek és reklamációk Ujházi Miksa könyvnyomdájába küldendők.

Felelős szerkesztő: **Dr. KHÁL ELEK.**
Társ-szerkesztő: **WILFINGER KÁROLY.**
Kiadó: A Vendvidéki Magyar Köznevelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésig közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 4 hasznos pettisor egyszeri hirdetésnél 10 kr. többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlér pettisorsa 25 kr.

A „Muraszombat és Vidéke” ajándéka előfizetői számára.

A kisebb vidéki lapok közül egyetlenegy sincs, amely megelőzné lapunkat az előfizetői részére nagy áldozatok árán kieszközölt **kellemes meglepetésben.** Megszeresztük részükre az »Otthon-t, a »Magyar Szalon» külön kiadását, s pompás folyóiratot, mely gazdag szépirodalmi tartalmával és remek képekkel bátran nevezhető az elcsömök hasonló magyar vállalatok közt. E vállalat célja pótolni a százezer számban hazánkba önző külföldi és különösen német képes folyóiratokat.

A „Muraszombat és Vidéke” előfizetői az »Otthon» cz. képes folyóiratot 1898. október havától kezdve, ha ebbeli kívánságukat a kiadóhivatal tudomására hozzák, **teljesen ingyen kapják meg és nekünk csupán egy korona kezelési költséget, vagyis saját költségeinket tartoznak megtéríteni.**

Előfizetőink tehát évenként tizenkét, pompás képekkel díszített vaskos kötetet, melyeknek megszerzési ára egyébként 10 frtot tesz ki, a negyedévi 1 korona kezelési költség fejében, vagyis oly csekélységért kapnak, hogy az a nyújtott kedvezmény értékével szemben számba sem jöhet.

Reméljük, hogy lapunk ez áldozatkészsége az olvasó-közönségünk visszhangra talál és azt a község, melynek érdekét mindig szívünkön viseljük az eddigénél nagyobb mértékben lesz kegyes pártfogolói.

Felmentkezések a kedvezmény igénybevételére f. évi október hó 10-ig történhetnek, akár a kiadó.

A „Muraszombat és Vidéke” társasága.

Az ezredes ur arcképe.

Írta: K. Mészáros Daniel.

I.

Átkozott világ ez a nyugalmazott élet No-no Már csak úgy, ha az ember megmarad mindennek, ami volt és mégis semmi. Actán meg amolyan humoros alakú ur is létszen belőle, mert sok mosolyt hord magában ez a szó: veterán. Biz az egy kissé furcsa dolog, ha valakin rajta fénylik az ezredesi aranyoszloros ruha s mégis csak ott parancsol, ahol neki parancsolnak legjobban.

Stericza Adolf nyugalmazott ez. és kr. ezredes ur ő méltóságának fáj ez a tudat legjobban, lelkének háborgását sehogysem tudta legyőzni ezek ellenében. Ő, aki hozzá volt szokva ezeröt-czáz legény, csomó tiszt és altiszt fölött parancsolni s aki sohasem hiányzott fényes estélyek mesés gyönyöreiből, neki most házhadseregével kell küzdenie s mindig ő huzza a rövidobbat. És eme kedélyes, de mérget-ötető házharcok után parányi szobájába húzódott s pipaszó mellett teret a hónapja kirohanásokat, a melyek telje győzelmet arathat felesége, (a méltóságos asszony) és Tinike, Amália és Adél kisasszonyok fölött, a kik hármán, mindannyian, mamájukkal tartottak.

hivatalban, akár a szerkesztőségénél, az 1 korona kezelési-költség lefizetése mellett. Az »Otthon-t a deklarációnak bármintesen fogjuk megkülönböztetni.

A szerkesztőség.

A kié az iskola, azé a jövő.

Most, amidőn a serdülő ifjúság, a nemzet reménye előtt ismét megnyílnak az iskola ajtói, nem egy szülőt ejt gondolkodába, hogy gyermekét hová, vagy egyáltalában járassa-e iskolába.

Nem akarunk itéletünkben túlzók lenni, nem is óhajtunk olyasmit állítani vagy ráfogni, mi a tényekkel ellenkezik, hanem szorosan az igazság mellett maradván, itéljük meg tanügyünk állapotát a XIX. század végén.

Tanügyünk fejlődésében örvendetes eredmények konstáltható ugyan, mi azonban még korán sem felel meg a felviadagultság korszakának a XIX. század követelményeinek.

Tanügyünk még máig is mind az állam, mind pedig az egyes vallásfelekezetek részéről mostoha gyermekének tekintetik s mint ilyen, a szükkebltség módjára részesítik is kgyeiben.

A szükkebltség az, mely most ellenségként lépett fel iskoláink megnyomortására s annak haladásának a meggátolására.

A katona a legpraktikusabb ember a világon A minthogy pazarul tud élni, épp oly nagy lemondással tudja túrni az élet telakodó kellemetlenségeit.

Sternicz Adolf ezredes ur sohasem rezonozott a véletlennek. Annak mindig eléje vágott. Kezdte azon, hogy egy tisztnek sohasem szabad drága butorokba fektetni a pénzét, mert azok a sok és hirtelen áthelyezésekkel teljesen értéküket veszítik. És Sternicz ezredes négyzóbas lakásában a faragott és barokk s tudja ember! mi minden nevű butorokat ugyan csak a ládák képviselték, a melyekben a hirtelen áthelyezés alkalmával a család ruhaneműi voltak bepakkolva. Állomáshelyén aztán, az uniformisok, női ruhák, ágyneműek, konyhaszerek kitakarítottak a kufferekről, a melyek szépen elhelyeztettek a szobákban, a kisasszonyok pedig leterítették azokat szőnyegekkel. Ha az ember megfordult az ezredes ur lakásán, azt hitte, hogy a háziur nagy hajlandóságot mutat a keleti izlés és kényelem iránt. A diván állott két kitémött s egymásra fektetett sz: Imazsákból, a mely nappal szőnyeggel volt leboritva, este pedig a szőnyeg lekerülvén onnan — az ágyat képviselte.

S bizony, nem egyszer megesett, hogy a végrehajtó névre hallgató vörös szakállú ur, a mily

Nézzünk csak körül, hány iskolát találunk, melyről csak megközelítőleg is azt mondhatnók, hogy kellőleg fel van szerelve — kelló tanerőkkel rendelkezik? Vagy pedig gondoskodva van-e a szegény sorsu gyermekek tandíj elengedéséről, s hogy azok ingyenestankönyvekben részesüljenek?

Gondoskodva van-e arról is, hogy tanítóinak illetménye pontosan kiszolgáltatás-sók?

A választ erre az iskola fenntartó községrek bizzuk.

Meggyőződésünk szerint, kevés lesz azon iskola fenntartó községek száma, kik a fenti kérdésekre nyugodt lelkiismerettel azt mondhasák: hogy pontosan teljesítettük köteleességünket?

Pedig ott, a hol rendezetlen az iskola, hiányos a felszerelés, vagy tanító-hiány van, ott a taneredmény is hiányos lesz.

S mindezekért kik viselik a felelősséget? Senki más, mint az iskola fenntartó községek.

Mindezen bajokhoz hozzájárul még a nagy is szegénység, mi a nép között uralkodik.

A szülők nem képesek az iskola követelményeinek megfelelni s nyomorúságukban felesküdtött ellenségekké lesznek az iskolának. Gyermekeiket iskolába nem járattják s így előre látható, hogy tanügyünk a jelen állapotában nem haladni, hanem

mosolygva lépett be a szőnyeges lakásba, épp olyan hosszú, megnyult ábráttal távozott onnan, no meg egy nemleges magyarkönyvvel.

Nem egyszer megparázta az ezredes ur a kedélyes és furcsa elvét!

— Mert tetszik tudni, kedves bombaképi ezülv ember, ez a leghelyesebb rendezkedési módot az egy katonánál. Mint például én, akit a hadügyminiszter, nem tudom miféle szeretetből, folyton Bosznia-ba parancsolt, sohasem maradtam sok ideig új állomás helyemen. Boszniaiban pedig még mindig süstörög a kráter. Egy szép napon, vagy mondjuk, éjszakán kitér ez a kráter, nekünk aztán menni kell s mi lesz a lakásunkkal Szépen földulják, kirabolják s a drága butorok fuses, de fuses a rája költött pénzek is. Vagyis se pénz, se butor, hanem három kisasszony?

Mert Sternicz ezredes azzal sem volt kibékülve, hogy miért kell egy családapának három leányt érett korában még mindig otthon tartani ruházni s szeszélyeik előtt a fegyvert lerakni. Vigye már el őket egy-egy holdvilágképű fickó.

És mint ma is, mikor az ezredes ur régi kedvenc öhaját akarja megvalósítani, három, lánya által látja titkos vágyát erősen megakadályozva. Pedig ez a kis hiúság a család disze is

stagnálni fog. Azért égető szükség, behozni az ingyenes népoktatás rendszerét, mely egyedüli orvoslója lesz a jelen tanügyi állapothoz.

Fel kell menteni a népet az iskola-fenntartás költségeitől, lehetővé kell tenni még a legszegényebb szülőknek is, hogy módjában legyen gyermekét iskoláztatni, ha egyelőre másképpen nem, társadalmi uton kell segíteni.

Az iskolát, mint az emberiség másod bölcsőjét, az ész születés helyét, mindenki-vel meg kell szeretetni. Oda kell hatni, hogy nem ellensége, hanem méltó tisztelője legyen mindenki az emberiség legnagyobb jöttéve intézetének, az iskolának.

Mert az iskola csak úgy felelhet meg feladatának s működhetik eredményesen, ha az nem ellenséggel, hanem jóakaró támogatással van körülvéve.

Iskolaügyünk egyuttal a nemzet érdeke is. — Azért a honatyáktól várjuk annak mielőbbi rendezését és az ingyenes népoktatásunk keresztülvételét. Mert a mult hagyományainkból meggyőződhetünk mindenki, hogy mindig is az a nemzet verte meg maga magát, ki népének neveléséről és oktatásáról kellőleg nem gondoskodott.

Wilfinger Károly.

Homoktalajok mivélése.

A homoktalajok nemcsak laza szerkezetűk és növényi tápanyagokban szegénységük miatt hoznak gyenge terméseket, hanem azért is, mert a legtöbb homoki gazda azon meggyőződésben él, hogy a homoktalajok már eredetük és természetük-vel fogva nem alkalmasak a racionális művelés költségeit és fáradságát, mely rögzése szerinti meggyőződés eredményezi aztán a homoktalajokkal mostoha bánásmódot. Pedig határozottan téves azon nézet, mintha kidobott pénz lenne az, melyet a homoktalajok intenzív művelésére fordítunk, mert megfelelő kultiváció által csaknem egészen ki lehet azokat vetőközteteni eredeti tulajdonságaikból. Megrögzött hibája a magyar gazdának azon misem törődés, melyet a természetnek mondott parlag földek iránt tanusait; kevesen vannak nálunk még, akik nagyobb mérvű talajjavításokra vállalkoznának, inkább birtokszaporítási hajlamot tapasztalunk, semmint a meglevőnek javítására irányuló törekvést, holott a szerzett kápitálist csak akkor volna szabad újabb birtok vá-

sárlására fordítani, ha az a törzsbirtokba haszonnal befektethető már nem volna. Csakhogy nagyon kevés gazdaság áll ma még hazánkban azon fókán, melyen túl már csak improductív befektetések volna- nának foganatosíthatók, hanem ellenkezőleg birtokaink nagy részén csak most a gazdasági krízis nyomása alatt kezd a belterjes gazdálkodás nélkülözhetetlenségének érzete gyökeret verni. Hogy mennyire hiányzik még gazdaságunknál a talaj javítás iránti érzék, abban is kiteszik, hogy nálunk némely birtokon 3—4 egymás után következő tulajdonos is tönkre megy annélkül, hogy a talaj megjavításában rejtő segítséget csak egy is igénybe venné, melyben aztán egy élelmes, sokszor külföldi bérlő ugyanazon a birtokon földesurrá gyarapszik.

A föld holdért természetesen nagyon csekély bérösszeget fizet, mert ki merne sokat követelni ott, hol már három tulajdonos csak koldusbotot tudott szerezni. A bérlőnek volt pénze, ha kellett alag-csovezésre, modern talajmivelő eszközök beszerzésére, a marha állomány gyarapítására, szóval képes volt mindazon kívánalmának eleget tenni, melyek a természetlen talajnak termő képes állapotban való hozatalát garantizoták. Ismerek egy vasmegeyi birtokot, melyből egyik tulajdonos a másikba menekült, három év volt a maximum, a mig egy kitarotna. Négyezer váltott tulajdonost a birtok, mig végre országzerte ismert gazdának kezébe került, kinek szintén pusztulást jósolt az egész vidék, ami azonban be nem következett, hanem igenia bekövetkezett a tulajdonos gyarapodása és az áldatlannak és elátkozottnak hitt birtok gyönyörű felvirágozása. Pedig nem a talajnak inkább megfelelő növényzet termelésnek, vagy egészen új mivélési ágak hoztak létre az eredményeket, hanem a talaj részesített, olyan megjavításban, amely által az eddig is kultivált — de soha nem sikerült — növényzet természetére alkalmassá lett.

Az új birtokos alagsóvezte 700 holdas birtokát, mely művellet holdanként egyszer s mindenkorra 10 frtjába került, de azóta évenként kétszer annyi termésköbletet produkál, mig az előbbi birtokosok a talaj nedvessége miatt csak akkor kezdhették meg a tavaszi munkát, mikor mások zöld vetéseken már gyönyörködtek, addig ő első volt, ki boronával és extirpátorával munkához látott. Az előbbi birtokosok 30 hold területnek megfelelő nyitott árkot voltak kénytelenek a vizek befolyása végett fenntartani, melyek az alagsóvezés megejtése után a főlevezető árok kivételével mind behuzattak, visszaadtak a mivélésnek, minek folytán a termő terület szaporodván, szintén kárpótlást nyújtott az alagsóvezés által okozott költségeikért. Kérdés már most érdemes-e ilyenféle javításoknak a homok talajokat

is alávetni? Homoktalajaink a mély növelés csaknem egészen elhanyagoltatik és pedig azon balhiedelméről fogva, hogy azok laza szerkezete a növényzet gyökereinek terjeszkedését amugy is lehetőséggé teszi. Tudni kell azonban, hogy a mély művelésnek más czélja is van, czélja pl. többek között a légköri csapadékok raktározása. A homok talajoknak pedig fő hibájuk lévén a szárazság, a csekély víztartóképeség, arra kell törekednünk, hogy a csapadékok gyorsan azon alsóbb rétegekbe szivároghassanak, melyekből a hó okozta elpárolgás sokkal lassabb folyamatu. A nedvesség, mely mély művelés folytán az alsóbb rétegekbe maradt nedvesség nagyon rövid tartamu, s marandó eredményt nem produkál. Ha tehát azt akarjuk, hogy homoktalajaink szá. az természete javuljon a mély művelést alkalmazni el ne mulasszuk, mert csak így lehetőséggé a termés eredmények nagyobodása. Tudva levő különben, hogy nedves földben a trágya hatása is jobban érvényesül, de még homoktalajokon a megrágyázott, de kiszáradt talaj kárt is okozhat, amennyiben ily talajok hófoka amugy is nagyon magasra emelkedvén, e hó a trágya korhadása által még inkább emeltetvén, ami pedig a növényzetet, ha nedvességgel nem ellensúlyoztatik, könnyen elhervasztja. A homok mély mivélése azért is indikált, hogy az esőeségek által a talaj alsóbb rétegeiben mosott humusz kizsákmányoztassék. A laza homokra vitt telelvényből igen sok leszarmazik azon alsóbb rétegekbe, mely a primitív mivélési mód mellett nem igen bolygatván, a gazdára nézve idővesen nem érvényesülhet. Ha azonban a megkeményedett telelvény réteg mélyítő eszközökkel meglazittatik a talaj kiszáradás hajlama csökkenni fog. A homoktalajokat igen dús sán kell trágyázni. Sok állótrágyát igényelni, hogy lazasságuk csökkenjen, s mert foszforos tartalma a homoknak nagyon csekély, a szuperfoszfátot trágyázást nagyon, de nagyon meghálálja.

H i r e k .

— **Segédpüspök kinevezése.** Ó felsége a király dr. István Vilmos szombathelyi kanonoknak segédpüspökké történt kinevezését a magyar kormány előterjesztésére legfelsőbb jóváhagyásával ellátta s erről a kormány értesítése a szombathelyi megyéspüspökhöz a napokban leérkezett.

— **Személyi hír.** F. hó 9-én Szent-Györgyi Jablanczy Sándor cs. és kir. altábornagy csendőrségi főfelügyelő önmélt. városunkba érkezett.

— **Hymen.** Dr. Szilárd Lipót tótkeresztúri fiatal kőrörös f. hó 15-én tartja esküvőjét Pollák Jenny kisaszonnyal, Pollák József kedves leányával Budapesten a Dohány-utcazi izr. templomban. Fogadját a barátunk arájával együtt öszinte szerencsikvánsatinkat a szép frigyökét alkalmából.

egyszermind, mert az ezredes ur le akarja magát festetni díszben, egy nagy képen, hon most czivulruhába bujtatott alakját ott lássa a falon függni, mint dölveg, hatalmas katonát, rendjelekkel a mellén. Ha már ő nem viselheti a rendjeleket aki természetés és törvényes tulajdonosa azoknak viselje az a néma kép, hiszen nem lesz más mint ő, Sternicz Adolf cs. és kir. nyug. ezredes hasonmása.

II.

Az ezredes ur mindéddig nem sokat törődött a piktorokkal. Volt ugyan egy pár megutaztatott tájképe, igen olcsó, rámásztal együtt egy-egy alig került többé öt-hat forintnál. Mért ne fizesse ő magáért, saját ur másáért is öt-hat forintot. No meg a piktoroknak is kell élni.

Midőn Tinike, egy kellemetlen hangulatu ebéd point-jaként megczirogatta az ezredes urat, ami bevezetés volt egy tisztorintos kalapra, Sternicz ezredes ur, vörös lett mint a rák a méregtől s rávált Tinikére.

— Fuccs! Nem lesz.

Tinikét, ugy látszik, ez a határozottapai makacság nem hozta ki sodrából, mert emelkedtebb hangon követelőzött a papájánál.

— Annak meg kell lenni papa a család becsülete miatt.

Az ezredes ur sehogysem tudta hirtelenül elgondolni, miféle összefüggésben lehet egy tollas fölpanitlikázott női kalap a család becsületével. Mindezek miatt szeméit kimeresztette.

Tinike magyarázott, de már egy kissé haziglón.

— Te papa, mint jó család apa, megtagadhatod meg tőlem e kérelmet. Ha már a kétszer fejelt cipőmet eltakarja a ruhám, a fejemen a kalapot nincs, ami elrejtsa az emberek elől. Azelőtt megjárta a nagymamáról ránk maradt fejkötő, de most nem, mert te is civzil vagy már, az igaz egy kissé katonás is, noha nyugalmazott.

Ujra az a szerencsétlen szót: veterán. Csak ezt ne kellene hallonia. Az ezredes urat ez a fölön-csipés teljesen kizozta apai sodrából.

— M-m-mras! Menj te lelketlen leány. Takarodj ki innen. Donnerwetter, nincs kalap. Nincs, nem lesz. — Szünetet tartott, haragjában a szobában fel s alá taposata a szőnyeget. Aztán az ott álló Tinikéhez fordult s ujra felvette a szót.

— Nekem másra kell a pénz. Hallod, másra. Én le akarom magam festetni.

Tinike ennek hallatára egyenesen futott méltóságos mamájához, akinek elmondta a papa szándékát. A méltóságos mama vette elő aztán a méltóságos papát.

— Adolf, Adolf, mit akarsz Adolf?

Az ezredes ur visszafelelt.

— Muczli, Muczli, mit akarsz te Muczli?

Az ezredésné aztán megmondta.

— Adolf, első a kalap, Tinikének férjhez kell menni. Bizony Adolf. A régi kalapban nem mehet az utczára. Derék, vagyonos, fiatal ember akarja elvenni. Ugy bizony Adolf.

— Mit beszélsz te Muczli? A Tinike férjhez megy s nekem nem szótlatok, mi? Hát ki vagyok én? Mi? Ugy-e (az ezredes ur it fualadozott a szótul) ugy-e én már csak egy veterán vagyok? Mi? Fuccs kalap, fuccs völegény? Mi?

Az ezredes ur a másik perczben már ugy eltűnt, mintha ott sem lett volna. Kiment a kertbe. De itt sem maradhatott sokáig, szőgyenlette, hogy ily gyáván megfutott. Hát azért sem enged. Visszament a szobájába s átöltözött az egyenruhájába. Fölrakta az összes érdemrendjeit, tömött bajuszát szétkéfélté, éppen ugy, mint mikor várparádára ment egyszer, hajdan, hajh (nagyon sóhajtot, ekkor) s midőn teljesen elkészült, kifeszített izmok kal hagyta el a lakását. A kapuban megállt egy kissé s visszabélelt jelentőségteljesen, az utánna néző családtagoknak:

— Adieu!

A méltóságos asszony bánatosan intett a fejével s szomoruan szólvá, fordult a három lányához:

— **Kirándulás Urdombra.** Ha a Vármegre kitélezővé tenné járásunkban minden adózó polgárra az egyetbe való belépést, hisz a azok anyagi érdekeinek előmozdításán fáradozik az egyet, így aztán módjában volna a gazdaság minden ágát nagyobb figyelembe részesíteni. Ha pedig azt kitélezővé tenni nem lehetne, akkor a gazdasági egyesület egy-két ivnyi terjedelmű fizetékben nyomassa ki együttesen magyar és vend nyelvben az egyet tulajdonképeni hivatását és küldje meg minden gazdának, mert sok gazda azt még nem érti, hogy az ő érdekeit szolgálja az egyet, ennél-fogva nem is lép annak tagjai közé, ellenben ha meg lesz vele ismertve, hogy nem áldozatot hozott a tagdíjjal, hanem bőven kamatozó tőkét biztosít, melynek kamataiból, felváltva minden tag részével, szívesen lép be tagnak. Az egyetle minden évben több és több teendő vár, melyet tagjai szaporolata nélkül nem lesz képes megvalósítani. Egy kis elmenetet észlelhető a gazdálkodás terén, úgy ahogy vidékben, mint itt a román, mely eddigi haladás az egyet cselezési működése, meg egyések példa adásának érdeme, de fájdalom, még azért legnagyobb részben elmaradottak látható a gazdálkodás, nemkülönben a gyümölcsfa-ültetés terén is. Látható több helyütt, hogy egyes gazdák-nak igen jó gyümölcsfa neveléshez való tölük, vagy földjük van és még sem ültetnek fát. Ennek okát kutatva, azon tapasztalatra jöttem, hogy ezen gazdák azért nem ültetnek fát, mert már egészen megtestesült náluk ama rossz fel fogás, hogy minek ültessenek, mikor a gyümölcsöt ugys ellopják. Öregbegeknek meg szinte szavajárása, hogy „ugy sem érem én meg, hogy teremjen.” Ezen gondolkodás sajnos, sokaknál észlelhető, mely ellen lehetőleg védekezni kell az egyletnek. Mert a tapasztalat is az ellenkezőt bizonyítja: minél többen ültetnek fát, annak arányában fogy a gyümölcsolvaj, Ennél-fogva bátorodok ajánlani, hogy az egylet annak célját és hivatását magában foglaló kis fizeteket nyomasson, melyek egyttal a gyümölcsfaültetést, gátló helytelen észjárását is meggyőzzék a népet. Így aztán remélhető, hogy idővel a gazd. egylet minden téren teljesen megfeleleket hivatálnak, Horváth Lajos.

— **Beliügyminiszter és a medvék.** A medvék bizonyosan hálsáak lesznek Magyarországi belügyminiszterre íránt, aki védelmébe vette a szegény medvéket. Azokat tudniillik, amelyek kopott bundájuknak kolletlen tánczót járnak a falu gyermekeinek örömeire. Vége lesz most már ennek, mert a belügyminiszter rendeletet adott ki, melyben meghagyja, hogy a medvétanóztatókat már a határról vissza kell utasítani. Ha pedig már a határon bejöttek s az országban kóborolnának, ellenük az 1879. évi XL. törvényczikk 66. illetve 121. §-a alapján kihágási eljárás tehető.

— A papa reaktiválta magát, megyünk Boszniába — kávézni,

III.

Az ezredes ur azonban egyenesen Bajusz Iván festőhöz ment. Bosznia az nagyon messze van már neki nem bírja a lába odáj.

A festő lakása előtt megállt s hosszan elnézte az a kis réztáblát, melyen csupán é állott apró betűkkel:

Bajusz Iván
festő.

— Hm! — dörmögött magában az ezredes ur, — ilyen kis firma s olyan nagy név. Hisz eddig egy volt, úgy láttam, hogy a bíres kereskedők és mester-emberek nagy firmát tartanak a házakon. Ott van Grün, a vegyes-, Braun a rőfös-, Pollatsek a bőkreskedő. Aztán fölmoszták az első emeletre. Ott egy liberias inas volt az előszobában. Vissza akart fordulni, mintha nem jó helyen járna. Mégis megállt.

— Bajuszt keresem. — Ropogtatta az inasnak.

— A nagyságos ur dolgozik. — Válaszolt az inas.

Az ezredes ur gondolta: nagyságos ur, akkor én fenség vagyok

(Vége következik)

folymatba s elmarasztalás esetén büntetésük kiállításá után haza utasítandók. A medvék pedig az esetben, ha tulajdonosait a kihágásban vétke-söknek találattanak, az 1879. évi XL. törvényczikk 23. §-a alapján az 1878. évi V. törvényczikk 61 §-a értelmében ítéletileg, különben pedig köz-biztonsági szempontból közigazgatásilag elkobzan-dók és elpusztítandók, bűrük pedig esetleg az 1892. évi XXVII. törvényczikk 3. §-ában megjelölt célzra értekesítendő. Lehet gondolni, milyen vegyes érzelmekek fogadnak a medvék ezt a rendeletet, ha — olvasni tudnának. De jobb is, hogy nem tudnak, mert bár a miniszter megszünteti rabsá-gukat, hanem ugyancsak drága árú szabott ennek. A medvék bűrükkel fizetik meg szabadságukat, ami bizony nem kellemes dolog még a medvének sem. Különben ideje volt már, hogy a csavargó oláho-kat megrendszabályozzák.

— **Tüzeset emberhalállal.** F. hó 8-án-esti 9 órakor Pálhgyzen Czelez János háza eddig ismeretlen okból kigyuladt s földig leégett. A tűz alkalmával Donpuna Ferenc asztalos-mester a kigyuladt ház bérleje volt, bent az iszállóba, hogy a marhákat kiszabadítsa, de oly szrenesét-lenül járt, hogy ruhájá lángot fogott, s teljesen összeégette. Még élve kivánszorgott a házból, de a szenvedett sebek következtében félóra múlva iszonyu kínok között meghalt.

— **Éltűnt gyermek.** Szeredi Antal mura-szombati illetőségű 13 éves, korához mért természetű, néma hentes inas, Laab Lajos keszthelyi heites mestertől még folvó évi június hó 24-én megszö-kött s daczára a keszthelyi szolgabírószág által a vármegye területén eszközölt nyomozásnak mindez ideig meg nem került. Hozzártartozói kérelmére fentebb nevezett hatóság részéről országos kör-zése elrendeltetett.

— **Életmentő tanító.** Izgalmas jelenetek voltak a Badacsonyan nyaraló fűrdővendégek szem- és fültanui mult hó 18-án, melyről ottani tudósítónk a következőkben értesíti lapunkat. Weisz Cecília tapozalai illetőségű kisasszony a szokottnál messzebb haladt a fürdőházban, egyszerre aztán a talajt elvesztvén lábai alatt s ment uszálsal viszatérni képtelen volt feloldkolni kezdett. Rikés sikoltására Ladányi Miksa fővárosi tanító a leány megmentésére sietett s saját élete köz-kázataásával a göröcsösen beléje kapzkodó földkő-öt leányt megmentette a biztos haláltól. A derek életmentő a parton időző fűrdővendégek lelkesen megjelönöztek.

— **Elveszett kalap.** F. évi június hó első napjaiban Adanits János helybeli pékmesternök 2 éri értékű kalapja Musznya községből Muraszom-batba vezető útonalon ismeretlen módon elvesztett. Az elvesztett kalapot Bagary János helybeli lakos megtalálta és eltitkolva, a kalapot Kollman János helybeli kalaposnak átalakítás céljából átadta. A helybeli csendőrség a dolgról tudomást szerezvén, a kalapot elkobozta s Bagary Jánost jogtalan el-sajátítás vétsége miatt a kir. járásbírósnágnál fel-jelentette.

— **A veszprémmegeyi jégkárosultak-ért.** A földmivelésügyi miniszter, — mint Vesz-préméből jelentik, — Fenyvesi Ferenc előterjesz-tésére 500 métermázsza buzát és 1000 métermázsza rozsozt engedélyezett vető magkölesönképen a vesz-prémvármegyei jégkárosultak számára. A miniszter már utasította a bábolnai ménésbírtok igazgatósá-gát, valamint a pápai földmivós-iskola igazgatósá-gát, hogy az engedélyezett vetőmagot mielőbb küldjék el Kolozsváry József veszprémvármegyei alispánhoz. Az a gyűjtés, melyet az alispán a jég-károsultak érdekében megindított, már eddig is igen szép eredményvel járt. Négyezer forintnál több készpénz és igen sok vetőmag adomány folyt be.

— **Tüz.** Szobotin János szárazhegyi lakosnak mult hó 29-én pálinkafőző konyhája tisztítatlan kéményből származó tüztől kigyuladt és leégett. A károsultat gondatlansággal okozott tűzkar miatt a kir. járásbírósnágnak feljelentették.

— **Kitűnő irodalmi művek** kaphatók és vehetők magyar- és német nyelvben. Történelmek, gazdaságiak és vegyesek. Eladja: Véniss Margit muraszombati postamesternő.

— **A beiratások a szombathelyi bába-képezésben.** A legközelebb tanfolyamra szóló beiratások f. évi október 1-től 10-éig eszközölten-tek, amikor a felvételt kérek személyes jelenete-zése okvetlenül szükséges. A felvételt feltételei: 1) 20—40 éves életkor, 2) jó erkölcs, 3) jó egész-ség, 4) jártassága a magyar s német írás-olvasás-ban. Egyttal figyelemztetnek mindazok, kik az 1898/9. teli tanfolyamra (tart október 1-től febrúr hóig) állani segély mellett magukat felvétetni óhajtják, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz czimzett, anyakönyvi kivonat, eske-tési, erkölcsi, szegénységi és orvosi bizonyítvány-nal ellátott bélyegmentes folyamodványukat legkésőbb f. é. szeptember 8-ig a bábaképző inté-zet igazgatóságához küldjék be.

— **Megtagodott előmnkálati enge-dély.** Dr. Varga Gábor előmnkálati engedélyt kért egy a szent-gothárdi állomástól kiinduló, s Kőhídja, esetleg Mura-Petrezki vezetendő keskenyágnyu h. é. vasutonalra. — A Kereskedelmi miniszter az engedély kiadását megta-gadta s egyttal arra hívta fel figyelmét: nyilatkozzék, nem volna-e hajlandó a jelzett vonalad rendes nyomtávval tervezni?

— **Életmentő nő.** Ikervárvot, a Rába me-redek partjáról Csouka Ferencnek öt éves fiacs-kája véletlenül a folyóba esett. Vasárnap lévén több férfi és legény álldóglát a parton, s míg ezek ijedségükben telenül néztek a szerencsétlen gyermek vergődését: addig Szabó Rozália 21 éves leány ruhástul a negyvedfélméteres kanyargó vízbe ugrott a már-már emeliről fiút megragadta, s egy-ágra fogódzva, az elvégre lenyújtott esaklyába ka-paszkodott s a megremült szülők és az egybese-reglett nép nagy örömeire megmentette a gyereket.

— **Egő erdő.** A Kemences-Szt. Péter község határában fekvő és a szombathelyi püspökség tu-lajdonát képező fiatal erdő a minap négy holdnyi területen leégett. A nyomozás folyamán kiderült, hogy a tűz úgy keletkezett, hogy Töröki Dénes, Töröki Dani és Pető Antal kemences-szent-péteri gyerekek — mindenik tizenhárom éves — kukorí-czát sütöttek az erdőn, s midőn eltávoztak, a tűz-ét jéve hagyták; — így keletkezett aztán az er-dődégés. A beismerésben levő tetteseket följelent-ték a kis-czöllí kir. járásbírósnágnál.

— **Gyalog a föld körül.** Érdekes vendé-gei voltak a napokban — mint fiamei levelezőnk írja — az ottani turista klubnak. Lovag Attias Péter és Mr. Gaudeaux, az előbbi 24, az utóbbi 25 éves fiatal ember tartózkodtak a magyar kikö-tővárosban, kik nem akarnak kevesebbet, mint gyalog körüljárni a földet, még pedig két és fél év alatt egy óriás összegre rugó fogadás követ-keztében. Az illetők Madridból indultak utnak ez év január 1-én s eddigelé bejárták Spanyol-, Fran-cziaországot, Belgiumot, Hollandiát, Németorszá-got, Svájcot, s most Olaszországban keresztül jöt-tek Fiuméba. Iten, ahova a legjobb erőben ér-keztek, 25 órai tartózkodás után, a melyt az udvarias szállodalajlonos tőlük díjazást nem fo-gadott el, folytatták utjukat Bécsbe, a honnan Szilézián, Galicián, az egész nagy Oroszországon keresztül menve, a transszibérián vonal mentén elé nek Vladivostockig, a hol hosszabb pihenőt tartanak. Itt hajóra ülnek San-Franciskóig, hol kiszállva, utjukat egész Észak-Amerikán keresztül New-Yorkig gyalog folytatják, mely utjuknak vég-pontját képezi. A két fiatal embert eddig is min-denütt a legnagyobb kitüntetésben fogadták s több földrajzi társaság megbíta őket, hogy utjukról nekik tudósításokat küldjenek.

— **A gazdag koldussasszony.** Berlinben meghalt egy vén asszony, Silberné, a ki életben alalmaznából élt. Halála után a lakásán megtalál-ták a végrendeletét, melyben Berlin városát teszi általános örökösének. Megtaláltak egyeb papíro-kat is, a melyekből kitűnt, hogy Berlinben két nagy háza volt, a mit most a város örökölt. Ezen felbuzulva, sola ki nem sópört és végtelenül pisz-kos szobájában kutatni kezdtek s találtak egy falba-falazott pénzeszekrényt, s minden butoradarab-ban eldugva kisebb-nagyobb összegeket. Egy kis szekrényben 40.000 márkát, másikkban egész esomé-zer, ötszáz és száz márkás bankjegyet találtak. A végrendeletben megemlékezett különféle jé-tékony intézetekről is, melyeknek összesen 142.000 hagyományozott. Berlin városára körülbelül egy milliót érő vagyon jut.

Méhészeti vándortanítói kerületek beosztása. A földmívelésügyi miniszter a méhészeti vándortanítói kerületekre néve a legújabb beosztás szerint hét kerület képezett. A mi vármegyénk Baranya, Fehér, Győr, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Zala és Veszprém vármegyékkel együtt a második kerületbe tartozik Pápa székhelyvel. A vándortanító neve: Abaffy József.

Képes levelezőlapok. Utóbbi időben közkezdveltségnek örvendeznek a magánvállalatok által előállított képes levelezőlapok. Ezen levelezőlapok szállítása postai szempontból kifogás alá nem esnek, ha az illető nyomdák nem vették volna fel azt a szokást, hogy azokat czimlapjaikon „Levelezőlap” feliraton kívül még „Magy. kir. posta” felirattal, sőt néha a magyar czimer lenyomatával is ellátják, ami a levelezőlapoknak azt a jellegét adja, mintha azokat a m. kir. posta bocsátotta volna forgalomba. Eltekintve attól, hogy a jelzett képes levelezőlapok élces és gyakran a jobb ízlést sértő rajzaikkal, ha azok a posta-hivatalos kiadványainak tekintetnek a posta intézetet mint állami intézményt nem mőltó színben tüntethetnek fel, a posta ép úgy mint bármily kereskedő nem engedheti meg, hogy az ő czégerét a „m. kir. posta” feliraton idegenek használják; a magyar czimer használata pedig épen törvénybe is ütközik. A most szétbén használt képes levelezőlapok magánipari termékek, s mint ilyenek a fennálló postai szabályok értelmében „Levelezőlap” feliraton kívül egyéb felíratot tehát sem „magy. kir. posta” jelzést, sem a magyar czimer lenyomatát nem viselhetik, mert ellenkező esetben a levelezőlapokra érvényes díj-kedvezményben nem részesülnek s a nemzetközi postaegezmény értelmében szabályellenes kiállításuk miatt zárt leveleknek tekintetnek s mint ilyenek díjaztatnak. Ez nem különleges magyar szabály, hanem a nemzetközi postaszerveződés pontozata, mely a külföldön is érvényben van. Felhívom tehát figyelmét azou nyomdákknak, amelyek ily képes levelezőlapok előállításával foglalalkoznak, hogy levelezőlapjaikat „magyar kir. posta” vagy más felírat, czimer stb. mellőzésével tisztán a szükséges „Levelezőlap” felirattal nyomassák. Nehogy azonban a már forgalomba bocsátott ily levelezőlapok ezen szabályok által használhatatlanná váljanak. Azok, kik magán ipar által előállított levelezőlapokat használnak a czimlapról a „Levelezőlap” feliraton kívül minden más felíratot vagy czimert erős tollvonással, vagy más alkalmas módon távolítsanak el s tegyenek olvashatlanná. Megjegyzem ebből az alkalomból, hogy a magyar korona területén postára adott levelezőlapoknak magyar nyelven „Levelezőlap” felíratot kell viselniük a „Correspondenz-karte” avagy más nyelvű hasonló feliratok nincsenek megengedve, Horvát-Szlavonországban mindazonáltal a „Levelezőlap” felírás mellett ott legyen e szó horvát fordításban is. Megjegyzendő az is, hogy illem vagy becsületért avagy büntetendő eseteken invólváló képet, ábrát, vagy közleményt tartalmazó levelezőlapot a posta egyáltalán nem szállít. Ezek figyelembe vétele mellett a képes levelezőlapok terjesztése a magyar posta részéről semmiféle akadályba nem ütközik.

Nyilttér*)

* Az e rovat alatt közlöttékert nem vállal felelősséget a szerk.

Foulard-selyem 65 krtól 3 frt 35 krig méterenként japán, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként a legdivatossab szövés, szín és mintázatban. Privat-fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva mintákat pedig postafordultával küldenek. Henneberg G. selyemgyári (cs. és k. udvari szállító) Zürichben. Magyar levelezés. Svájcba ketszeres levelléhyeg ragasztandó.

Vasuti menetrend

Budapest—Győr—Szombathely		regg.		d. n.		d. n. este	
Budapest	regg.	regg.	d. n.	d. n.	este		
Győr	6.50	8.50	1.45	2.20	9.55		
Kis-Czell	11.37		4.41	5.30	2.36		
Sárvár	6.15	1.52	6.02	8.49	4.32		
Vép	7.10	2.25	6.25	9.34	5.06		
Szombathely	7.50	2.51	—	10.07	5.31		
	8.10	3.04	6.52	10.23	5.44		

Szombathely—Győr—Budapest.

	d. n.	regg.	d. n.	este	díj
Szombathely	4.—	9.08	12.39	11.—	2.50
Vép	4.19	—	12.52	11.14	3.06
Sárvár	4.55	9.33	1.16	11.41	3.36
Kis-Czell	5.46	10.01	2.21	12.24	4.36
Győr	—	11.28	4.37	4.58	3.—
Budapest	—	2.05	7.15	9.20	7.35
					1.25

Grác—Szombathely

	regg.	regg.	regg.	este
Grác	5.42	4.50	8.10	6.10
Gyanafalva	7.53	5.19	10.54	8.59
Szent-Gothárd	8.04	5.44	11.09	9.15
Rátót	8.16	6.09	11.26	9.33
Csákány	—	6.25	11.36	9.43
Körmen	8.33	6.46	11.50	9.57
Egyh.-Rádóc	—	7.05	12.04	10.12
Kis-Unyom	—	7.23	12.18	10.26
Szombathely	9.01	7.40	12.31	10.40

Szombathely—Grác

	regg.	d. n.	d. n.	este
Szombathely	6.06	1.—	3.16	6. 9
Kis-Unyom	6.19	1.18	3.29	—
Egyh.-Rádóc	6.33	1.36	3.42	—
Körmen	6.48	1.53	3.56	7.25
Csákány	7.03	2.21	4.09	—
Rátót	7.12	2.34	4.18	7.40
Szent-Gothárd	7.32	3.07	4.36	7.24
Gyanafalva	7.53	3.36	4.53	8.04
Grácba érk. d. e.	10.25	4.—	7.35	9.59

Szombathely—Köszeg.

	regg.	d. e.*	d. n.	este
Szombathely	6.45	11.00	3.15	7.05
Német-Geucs m. h.	7.01	11.15	3.31	7.21
Lukácsháza m. h.	7.18	11.31	3.48	7.38
Köszeg	7.31	11.43	4.01	7.51

Köszeg—Szombathely.

	regg.	d. e.*	d. e.	d. n.
Köszeg	6.45	8.05	11.51	4.26
Lukácsháza m. h.	8.08	8.19	12.04	4.40
Német-Geucs m. h.	8.24	8.35	12.20	4.57
Szombathely	8.50	8.50	12.34	5.12

*) Csak kedden és pénteken közlekedik.

HIRDETÉSEK

felvételnek
e lapok kiadóhivatalában.

Hirdetések.

VOLCKMAR BERTA

hatóságilag visegdsott songoratantró

zongora-raktára

és

kölcsönző-intézete

MARBURG, obere Herrengasse 54, földsz.

(a cs. és kir. gymnasium áttelében)

ajánl a legnagyobb választékban

uj zongorák

és
piano

(kereszt-tengelyvel, díófa színezettel, fekete és amerikai matt díófából),

szintny

harmoniumok

(európai és amerikai hangmódszer) a legelőkelőbb gyáraktól, eredeti gyári árak mellett.

Ehrbar zongorák

Trésbéli jótállás. — Rézlet-feszítők. — Döcsördi és olad átjártassott zongorák.

Olcso zongora-bérlét.

(1-6)

Mindenmely
írászat,
alkalmi
dísz-
levelezőlapok.

MŰINTÉZET

PAPIR-, ÍRÓ- ÉS

RAJZSZER-RAKTÁR.

NYOMDAI

UJHÁZI MIKSA

Fő-tér 71. sz. MURASZOMBAT, Fő-tér 71. sz.

Ajánlja a tisztelt szülőök figyelmébe a már közelgő iskolai időnyre szükséges iskola-könyvekkel dusan felszerelt raktárát.

Ajánlja a mai kor igényeinek mindenben megfelelően, teljesen új betűkkel berendezett könyvnyomdáját, izéses, tiszta és hiba nélküli nyomtatványok oeső, g gyors e készítésére.

Olcso
árak.

* * Tollak.
Tintatartók.
* * Écsetek.

A „MURASZOMBAT
ÉS
VIDÉKE”
kiadóhivatala.

Iskolakönyvek olcsón
bekötetnek.

Iskoladíjak,
színes
rajzszerek,
kalkulátor,
tollak.

Ujházi Miksa, nyomdai műintézet, Muraszombat.